

Kultuuriministeerium
min@kul.ee
Suur-Karja 23
15076, Tallinn

Teie 02.05.2024 nr 1-12/550-1, KUM/24-
0452/-1K

Meie 14.06.2024 nr 2-3/1249

**Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeeriumi arvamus
Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muutmise
seaduseelnõu väljatöötamiskavatsusele**

Täname Kultuuriministeeriumi Eesti Rahvusringhäälingu seaduse (ERHS) muutmise seaduseelnõu väljatöötamiskavatsuse esitamise eest. Kooskõlastame väljatöötamiskavatsuse järgmiste märkusega arvestamisel:

Uute avalike meediateenuste mõju hindamine

Uute avalike meediateenuste mõju hindamise osas palume arvestada Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) arvamusel toodud märkustega. Nõustume TTJA-ga, et avaliku väärtuse testi sõltumatus ja läbipaistvuse suurendamiseks võiks kaaluda lahendust, kus avaliku väärtuse testi viib läbi või selle tulemused kinnitab ekspertkomisjon, kuhu kuuluvad esindajad nii avalikust sektorist, erasektori esindusorganisatsioonidest kui ka ülikoolidest. Taolisel juhul oleks tagatud ekspertkomisjoni sõltumatus, pädevus ja huvide tasakaalustatus uute meediateenuste mõju hindamisel, mistõttu poleks niivõrd oluline, millise avaliku sektori asutuse juures antud ekspertkomisjon tegutseb (Kultuuriministeerium, Eesti Rahvusringhäälingu (ERR) nõukogu, TTJA).

Palume eelnõu koostamisel seletuskirja täiendada, kellel ja millistel juhtudel tekib õigus nõuda avaliku väärtuse testi läbiviimist. Võimalik, et tulevikus võib ka selles küsimuses vaidlusi tekkida, mistõttu on siin õigusselguse loomine ja selgete kriteeriumite seadmine oluline.

Ühtlasi palume eelnõu koostamisel mõjuhinnangust täpsustada avaliku väärtuse testi läbiviimisega kaasnevaid kulusid. Lisaks palume läbi mõelda, kuidas tagatakse avaliku väärtuse testi tellimise vajaduse ilmnedes vajalike rahaliste vahendite olemasolu. Vastasel juhul võib vajalike rahaliste vahendite riigieelarvest eraldamine oluliselt pikendada aega, millal ERR-il on võimalik uut meediateenust osutama hakata.

Ligipääsetavus

Tunnustame ERR-i seniseid edusamme ligipääsetavuse edendamisel, näiteks eestikeelsete subtiitrite ning viipekeele kasutamist, samuti VTK eesmärki käia ajaga kaasas ning pakkuda meediateenuseid erinevatel platvormidel ja kõikidele inimestele. Ligipääsetavus on eriti oluline

erivajadustega inimestele, eakatele, lastele, väikelaste vanematele ning ajutiste tervislike põhjustega seoses. Kõik inimesed vajavad oma elukaare jooksul vähemal või suuremal määral ligipääsetavuse lahendusi, mis toetavad iseseisvat hakkamasaamist ja väärikat kohtlemist. Seaduse muutmise käigus palume analüüsida, mis võimalused oleks ligipääsetavuse edendamiseks ning ligipääsetavate teenuste jätkusuutlikkuse tagamiseks.

Palume analüüsida muudatuste koosmõju toodete ja teenuste ligipääsetavuse seadusega¹, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta². Palume ka analüüsida, milliseid Riigikantselei kokku kutsutud ligipääsetavuse rakkerühma raportist³ tulenevaid ettepanekuid oleks võimalik selle seaduse muutmise käigus ellu viia.

Praeguses ERHS-is on jäetud lahtiseks ligipääsetava sisu maht (nt §5 lg 1 p 1 „võimaluste piires“), mis ei võimalda lihtsate meetoditega hinnata tingimuse täitmist aastate lõikes. Soovitame seada mõõdetavad baastasemed sisu ligipääsetavusele ning soovitusel pakkuda võimalusel rohkem kui miinimumnõuded ette näevad. Näiteks: „Võimalikult palju, aga mitte vähem kui X% originaalsaateid, esitatakse viipekeeles“. Lisaks sarnased laused, mis lõppevad subtiitritega/heliliste subtiitritega/kirjeldustõlkega/lihtsas keeles, sest viipekeele tõlkega saated ei suurenda ligipääsetavust pimedatele. Erivajadustega inimestele ligipääsetavat sisu on vaja pakkuda erineva erivajaduse, vanuse ja huvidega publikule.

ERHS §5 lg 1 p 1 on mainitud ühte puudeliiki, kuid erivajadusi ja ka elukaare etappe, millega arvestada, on rohkem. Võimalikult palju peaks olema tajutav paralleelselt mitme meelega kaudu (vaegkuuljatele subtiitrid, kurtidele viipekeel, pimedatele helilised subtiitrid ja kirjeldustõlge). Lisaks võiks olla olemas lihtsat (lihtsas keeles) sisu, mis sobib intellektipuudega inimestele, lastele, infomürast väsinud inimestele ja eesti keelt õppivatele inimestele. Konkreetsete erivajaduste ja nendega seotud lahenduste väljatoomine seaduses on kasulik, sest seab konkreetsed ootused.

Tuleb tagada, et eelarves oleks ligipääsetavuse püsikuludega alati arvestatud ja kõik edastusplatvormid oleksid ligipääsetavusnõuetega kooskõlas.

Soovitame kaasata lahenduste väljatöötamisse puuetega inimeste, eakate ja laste eest seisvaid organisatsioone.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Riisalo

majandus- ja infotehnoloogiainister

Maarja Mere

5885 1152 Maarja.Mere@mkm.ee

¹ [RT I, 15.06.2022, 1](#)

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32019L0882>

³ <https://www.riigikantselei.ee/ligipaasetavus>